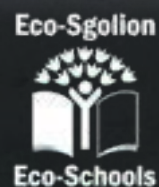

COPA1

ADNODD COPA1 - BLWYDDYN 9 & 10

Cefndir

Mae gennych gyfle unigryw i lunio dyfodol Yr Wyddfa, a dyma'ch cyfle a'ch gwahoddiad i fod yn rhan o hynny!

Pan fydd plastigion yn dadelfennu yn yr amgylchedd, maent yn rhannu'n ddarnau llai a llai - yn y pen draw, mae'r rhain yn troi'n ficroblastigau. Prin fod microblastigau yn weladwy i'r llygad dynol ond maent yn un o'r problemau mawr sy'n ein hwynebu fel cymdeithas. Dysgwch fwy am beryglon microblastigau [yma](#)¹.

Mae copa'r Wyddfa yn cynnwys 5% o ficroblastigau ac mae sefydliadau gwirfoddol wedi casglu dros hanner pwysau car o sbwriel oddi ar y llethrau mewn dim ond chwe mis! Dyna pam y dechreuodd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri brosiect Yr Wyddfa Ddi-blastig, fel ein bod ni'n gallu atal y llygredd plastig hwn. Gallwch ddysgu mwy am brosiect Yr Wyddfa Ddi-Blastig ar ein [gwefan](#)².

Mae Llywodraeth Cymru eisoes wedi cyflwyno deddfwriaeth i ddiogelu'r amgylchedd gan gynnwys [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(2015\)](#)³ a'r [Ddeddf Cynhyrchion Plastig Untro \(2023\)](#)⁴ i leihau sbwriel niweidiol a microblastigau. Beth fydddech chi'n ei wneud i amddiffyn eich amgylchedd?

Ym mis Medi 2024, fe allech chi gael eich galw - ynghyd â disgyblion eraill o bob rhan o Ogledd Cymru - i gyflwyno eich Syniad Mawr i leihau llygredd untro yn COPA1: y gynhadledd amgylcheddol gyntaf i gael ei chynnal ar Yr Wyddfa.

Hoffem i chi gwblhau'r tasgau canlynol wrth baratoi ar gyfer creu eich cyflwyniad fideo 3 munud gyda'ch Syniad Mawr. Nid yw Tasg 1-5 yn orfodol ac nid oes angen eu cyflwyno, ond byddant yn eich helpu i ddatblygu eich Syniad Mawr ac yn rhoi'r cyfle gorau i chi fynychu cynhadledd COPA1! Bydd cwblhau'r tasgau e.e. y dadansoddiad CGCB (SWOT) hefyd yn eich helpu i ddatblygu sgiliau y byddwch yn eu defnyddio eto fel rhan o Fagloriaeth Cymru.

Mae Tasg 6 yn orfodol a rhaid ei chyflwyno mewn grwpiau o 2-4 disgybl.

Gallwch hefyd ymgorffori eich gwaith yn eich cynllun gweithredu Eco-Sgolion a'i ddefnyddio fel tystiolaeth tuag at ennill achrediad Baner Werdd a gydnabyddir yn rhyngwladol gan Eco-Sgolion. Cysylltwch â'ch swyddog Eco-Sgolion lleol o Cadwch Gymru'n Daclus am fwy o gefnogaeth.

Torri ias (Tasg ddewisol)

Ffurfiwch grŵp o 3-4. Dychmygwch fod eich grŵp yn helpu Prif Weinidog Cymru i benderfynu ar flaenoriaethau ei maniffesto amgylcheddol. Beth fyddai'r un flaenoriaeth y gellid ei chynnwys a fyddai'n gwneud y gwahaniaeth mwyaf i'ch bywydau mewn 20 mlynedd a pham? Gwerthwch eich syniad i'r dosbarth ar ffurf cynnig / cyflwyniad!

Dolenni

¹ <https://keepwalestidy.cymru/car-u-cymru/cy/polisi-ac-ymchwil/leihau-llygredd-plastig/>

² <https://eryri.llyw.cymru/ymweld/yr-wyddfa/yr-wyddfa-ddi-blastig>

³ <https://www.llyw.cymru/llesiant-cenedlaethau-dyfodol-cymru>

⁴ <https://www.llyw.cymru/deddf-diogelur-amgylchedd-cynhyrchion-plastig-untro-cymru>

Tasg 1

Dychmygwch ein planed yn 2050, pan amcangyfrifir y bydd poblogaeth y byd yn cyrraedd 9.9 biliwn o bobl. Gall newid hinsawdd a ffactorau eraill hefyd arwain at gynnydd mewn twristiaid yng Ngogledd Cymru ac yn benodol, Eryri.

Wrth ystyried yr uchod, yn eich grŵp, meddyliwch am 10 gair i ddisgrifio Eryri erbyn 2050 os **na wnawn ni** gymryd camau i leihau effaith llygredd.

Hoffwn i chi hefyd feddwl am 10 gair i ddisgrifio Eryri erbyn 2050 **os wnawn ni** gymryd camau cadarnhaol tuag at leihau effaith llygredd.

Os na wnawn ni gymryd camau i leihau effaith llygredd	Os wnawn ni gymryd camau cadarnhaol tuag at leihau effaith llygredd

Tasg 2

Diagram achos ac effaith

Yn y dasg hon, byddwch angen ystyried yr holl bethau a all 'achosi' llygredd/ sbwriel ar Yr Wyddfa. Yna ar gyfer pob 'achos', beth yw'r 'effaith'?

Achos/ Problem	Effaith

Tasg 3

Meddwl yn greadigol – Meddwl mewn ffordd wahanol

O'r problemau rydych wedi'u nodi uchod, hoffwn i chi greu map o'ch meddyliau a'ch syniadau ar sut i leihau'r problemau hyn drwy gyflwyno **polisi, maniffesto, addewid neu broses newydd**. Syniadau cychwynol yw'r rhain felly nodwch bob dim sy'n dod i'ch meddwl cyn archwilio'r rhain mewn mwy o fanylder yn nhasg 4.

Gallwch wneud hyn ar wahân i ddechrau ac wedyn dod at eich gilydd fel grŵp i drafod eich syniadau unigol ymhellach.

'Does dim ffasiwn beth â syniad gwael na syniad sy'n rhy wirion chwaith! Ewch amdani!

Syniad 1

Syniad 2

Syniad 3

Tasg 4

Penderfynwch pa un o'r syniadau uchod rydych am ei ddatblygu ymhellach.

Bydd angen i chi wneud gwaith ymchwil. Meddyliwch am y briff - **pa bolisiâu, maniffesto, adduned neu brosesau sy'n bodoli'n barod? Ydi'r rhain yn gweithio yn eich barn chi? Be' allwch chi ei wneud yn wahanol neu'n well?**

Mae'n bwysig bod gennych weledigaeth glir o'ch syniad a'i bwrpas.

Nodiadau o'r gwaith ymchwil

Ein syniad ni

Tasg 5

Cwblhewch ddadansoddiad CGCB (Cryfderau, Gwendidau, Cyfleoedd, Bygythiadau) i werthuso'ch syniad.

Beth yw'r cryfderau? Beth am y gwendidau?

Oes unrhyw gyfleoedd neu fygythiadau allanol a all effeithio ar eich syniad?

Cryfderau	Gwendidau
------------------	------------------

Cyfleoedd	Bygythiadau
------------------	--------------------

Nodwch 3 pheth wnaethoch chi ei ddarganfod wrth gwblhau eich dadansoddiad CGCB? Be' fyddwch chi angen ei newid / ddatblygu am eich syniad o ganlyniad i'r darganfyddiadau hyn?

Tasg 6 – Cyflwyno ein syniad terfynol

Rhaid datblygu a chyflwyno pob syniad mewn grwpiau o 2-4 disgybl.

Rwan, bydd angen i chi benderfynu sut fyddwch chi'n cyflwyno eich syniad ar ffurf fideo. Mae hyn yn hollol agored i chi o ran fformat, lleoliad, cynnwys ayyb ond mae'n bwysig sicrhau mai 3 munud ar y mwyaf ydi hyd y fideo os gwelwch yn dda.

Danfongwch eich fideo drwy'r ddolen isod erbyn 30 Mai 2024:-

[Cyflwyniad COPA1](#).¹

PWYSIG: Fel rhan o'ch fideo, rhowch y wybodaeth ganlynol i ni pan fyddwch chi'n cyflwyno'ch hun:

- Enwau a chyfenwau aelodau eich grŵp
- Eich blwyddyn ysgol
- Eich ysgol

Pob lwc!

Gallwch ddod o hyd i weithgareddau ac adnoddau ychwanegol i wella eich dealltwriaeth o ficroblastigau, llygredd ac Eryri yn y dolenni canlynol:

Adnoddau
#ArFrigYDon

<https://keepwalestidy.cymru/cy/addysg/be-the-wave/>

Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
<https://eryri.llyw.cymru/>

---

¹ <https://shorturl.at/dhnrT>